

Motion till riksdagen 2020/21:1603

av **Angelika Bengtsson m.fl. (SD)**

Mediefrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sociala medier och hälsa och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta en evenemangslista innehållande stora sportevenemang och klassiska svenska paradgrenar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mediasektorn benämns ibland ”den tredje statsmakten” på grund av dess roll för demokratin. Det finns en grundläggande samsyn om att en av medias viktigaste uppgifter är att granska och kontrollera makthavare, institutioner och aktörer i demokratin, för att se till att dessa aktörer ”sköter sig” och upprätthålla respekten för dem bland landets invånare och omvärlden. Detta, tillsammans med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, bildar ett av fundamenten i svensk demokrati.

Demokrati och rapportering

Mediasektorns betydelse för vår demokrati går inte att försumma. Med pressfrihet genom tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen, har medierna spelat och spelar en viktig roll för vårt demokratiska samhälle. Samtidigt är det de mediala aktörerna som de facto ofta sätter agendan i vårt land. Att kunna sätta agendan innebär att man har stort inflytande över vilka frågor som diskuteras och vilka politiska beslut som fattas, och denna typ av makt innebär ett oerhört ansvar för bredd, djup och perspektiv i reportage och rapporter. Därför är det viktigt att medierapporteringen är mångfasetterad, nyanserad och saklig. Dock kan en viss jargong, och vissa smala sanningar, alltid få fäste i en sluten krets eller grupp. En sådan utveckling i mediesektorn kan i förlängningen leda till en snedvridning och enfald i den information som når medborgarna, vilket påverkar demokratin negativt. De senaste åren har vi kunnat se en ökning av så kallade ”newsavoiders” som känner ett minskat förtroende för traditionella medier. En diskussion har förts om

existensen av en åsiktskorridor och att det finns ämnen svensk etablerad media inte belyst i tillräcklig omfattning.

Teknikutvecklingen har förändrat förutsättningarna i mediebranschen. Vikande upplagor och minskande intäkter innebär att tidningarna står inför en större omställning. Allt fler tidningar producerar nu media i fler format än tidningsformen. Annonsintäkter som minskar i takt med digitaliseringsomställningen sätter hård press på många mindre medieaktörer. Vi ser en övergång från specialisering på ett medieformat till mediebolag som anpassar formatet efter sammanhang.

Förtroendetappet för traditionella medier har öppnat upp utrymme på mediemarknaden för ett växande antal alternativa medier. Flera av dessa medier lyfter nyheter och perspektiv som många upplever inte återfinns i det traditionella medielandskapet. I detta nya medielandskap upplever vi en växande polarisering, där vissa grupper enbart konsumerar alternativa medier och förkastar traditionella medier, samtidigt som andra fördömer alternativa medier och enbart konsumerar information från traditionella aktörer. Detta är i grunden oroväckande för oss som tror att vägen till en nyanserad verklighetsbild går genom informationsinhämtning från en bredd av perspektiv och källor. Att sträva efter bredd ger ökade chanser att landa i en välavvägd uppfattning rörande olika skeenden. Det ger även ökade möjligheter att förstå människor med andra uppfattningar och annan verklighetsanalys än den egna. Detta är en del av grunden till ett välfungerande debattklimat. Vi tror även att en bredd är avgörande för att utveckla förmåga att på egen hand kunna bilda sig en uppfattning om vilka källor som är trovärdiga och vilka som inte är det. I ett större perspektiv kan det bli ett hot mot demokratin om olika grupper i samhället har olika bilder av samhällsutvecklingen och vad som är sant eller falskt i nyhetsrapporteringen. Framförallt om olika grupper på grund av sina olika verklighetsbilder upphör att försöka förstå varandras perspektiv och åsikter.

För att förebygga en snäv medierapportering är det viktigt med en bredd av mediala aktörer som kan granska och sporra varandra till god saklig journalistik med många olika perspektiv.

Sociala medier

Vi lägger allt mer tid på sociala medier. Genom avancerade algoritmer och förståelse för psykologi, kan de sociala medieföretagen få oss att spendera mer tid på deras tjänster än vi avser och de kan på så vis få ett stort inflytande över vilken information vi tar del av. Förmågan att göra detta är en förutsättning för bolagens riktade reklamfinansiering och är således en grund i många av dessa företags affärsmodeller. Målsättningen är att få konsumenten att spendera så mycket tid som möjligt på plattformen. I takt med att dessa tjänster blir bättre och bättre på detta kan det i vissa fall leda till att konsumenten blir beroende av tjänsten, genom samma mekanismer som en person kan bli beroende av till exempel lotterier och vadslagning.

Samtidigt framkommer det forskningsrön som ser en korrelation mellan psykisk ohälsa och spenderad tid på sociala medier. Socialstyrelsen har rapporterat att psykisk ohälsa hos barn i åldern 10–17 år har ökat med över 100 procent på tio år. Forskning visar dessutom att ju fler timmar vi spenderar framför en skärm, inte minst unga, desto större risk för depression, ångest och självmordstankar. Även om dessa samband ännu inte är helt klarlagda, finns det skäl att studera och se över hur sociala medier påverkar vår hälsa och om de kan konstrueras så att denna eventuella påverkan upphör.

Evenemangslista

Det finns sportevenemang och svenska paradgrenar som mer än andra bör vara allmänt tillgängliga och tillhandahållas utan kostnad för befolkningen i vårt land. Vi tänker framför allt på evenemang som världs- och europamästerskapen i fotboll med tillhörande kvalmatcher, olympiska sommar- och vinterspelen, världsmästerskapen i längdskidåkning, världs- och europamästerskapen i friidrott, världsmästerskapen i ishockey, världsmästerskapen i handboll.

Efter det att MTG förvärvade rättigheterna till vinter-OS i Sotji år 2014 och sommar-OS i Rio de Janeiro år 2016, visar statistik att 15 procent färre tog del av OS 2014 jämfört med OS 2010. Det var första gången som OS sändes av ett annat tv-företag än Sveriges Television och de låga tittarsiffrorna är oroväckande och gör behovet av en evenemangslista och den allmänna tillgängligheten än mer aktuell.

Idén med evenemangslista är att främja både nationens sammanhållning och identitetskänsla, vilket skulle bidra till en ökad inre solidaritet hos befolkningen. Samhället investerar även i elitidrott och deltagande i dessa evenemang, utifrån detta är det rimligt att dessa evenemang är tillgängliga för befolkningen. Det gäller även om sändningarna i framtiden kommer kunna nås via internet om evenemangen då enbart är tillgängliga bakom betalvägg. Därför anser vi att regeringen bör ges i uppdrag att inrätta ett system med utgångspunkt från det förslag som Myndigheten för press, radio och tv presenterade 2016¹.

Angelika Bengtsson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Jonas Andersson i Linköping (SD)

Cassandra Sundin (SD)

¹ <https://www.mprt.se/sv/nyhetsrum/nyheter/2016/utkast-av-rapporten-om-evenemangslista-ar-nu-publicerad/>